

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 26 oktober 2007
Ons kenmerk 41/5.7/2007012409
Behandeld door de heer J.Salomé (0592) 36 55 12
Onderwerp: Onderzoek haalbaarheid spoorlijn Emmen-Groningen

Geachte voorzitter/leden,

In uw vergadering van 4 juli 2007 hebt u een motie aangenomen om een haalbaarheidsonderzoek naar een spoorlijn Emmen-Groningen uit te voeren.

Om aan uw verzoek te kunnen voldoen hebben wij een nadere verkenning op de vraagstelling in relatie tot de bestaande onderzoeken uitgevoerd. Wij willen u hiermee informeren op welke wijze wij de scope van het onderzoek kiezen.

Er zijn vier spoortechnische opties te betrekken bij het onderzoek (enkelsporig of dubbelsporig, gecombineerd met geëlektrificeerd en niet-geëlektrificeerd) en globaal gezien, drie onderzoekstechnische varianten mogelijk. De drie onderzoekstechnische opties variëren in onderzoeksscope (vervoerkundig en ruimtelijk-economisch) en in geografisch opzicht.

1. Een vervoerstechnisch onderzoek alleen op Emmen-Stadskanaal-Groningen gericht. De vraag is hierbij in hoeverre de bereikbaarheid van Oost-Drenthe verbetert door een nieuwe spoorlijn Stadskanaal-Emmen.
2. Een ruimtelijk-economisch onderzoek naar de functie van de spoorlijn Emmen-Stadskanaal-Groningen. In hoeverre stimuleert een nieuwe spoorlijn de gebiedsontwikkeling van Oost-Drenthe?
3. Een ruimtelijk-economisch onderzoek naar de functie van de spoorverbindingen voor Emmen (regionaal en internationaal). Hierbij is de vraag in hoeverre nieuwe spoorlijnen de ontwikkeling van Emmen en Zuidoost-Drenthe bevorderen.

Vanaf 1985 tot heden zijn vier spoorstudies in dit gebied uitgevoerd die betrekking hebben op de vraagstelling van uw staten. De uitkomsten van deze studies zijn min of meer als volgt samen te vatten.

- De functie van bestaande spoorlijnen in de stedelijke bereikbaarheid verdient een revitalisering. Hier zijn mogelijkheden tot efficiënte verbeteringen. Voorbeeld hiervan zijn de spoorse onderdelen van het Kolibri OV-netwerk.
- De betere benutting van bestaande lijnen komt tot stand door maatregelen op maat. Daarbij moet gedacht worden aan trambediening, partiële verdubbeling van de spoorlijn, integraal vervoer met bus, mobiliteitsmanagement en ruimtelijke revitalisering stationsgebieden en dergelijke. De invoering van de regiotram Groningen-Hoogezand-Veendam, partiële verdubbeling van de spoorlijn Leeuwarden-Groningen en Zwolle-Emmen en de aanleg van het station Assen-Zuid zijn daar voorbeelden van.
- Grootschalige investeringen (nieuwe spoorlijnen, volledige spoorverdubbelingen, nieuwe stations en dergelijke) hebben, zonder aansluitende verdere gebiedsontwikkeling, een negatief maatschappelijk rendement. De onderzoeken naar de Zuiderzeespoorlijn, de lijn Heerenveen-Groningen en gehele spoorverdubbelingen van bestaande regionale lijnen geven dit aan.

Gezien de trends uit de bestaande onderzoeken zal alleen een vervoersstudie naar een nieuw aan te leggen spoorlijn met zekerheid een negatief rendement opleveren. Het beter benutten van bestaande spoorlijnen heeft wel kans op een zeker rendement. Een onderzoek naar alleen de vervoerkundige aspecten zal per definitie een beperkt deel van de baten in beeld brengen. Een bredere studie die de ruimtelijke en economische baten van de spoorlijn voor het omliggende gebied onderzoekt is nodig om het maximaal haalbare maatschappelijk rendement te kunnen schetsen. Vanuit deze overwegingen is het van belang dat de geografische reikwijdte van de studie niet beperkt blijft tot een bepaalde lijn (bijvoorbeeld Emmen-Stadskanaal-Veendam-Groningen), doch betrekking zal hebben op een groter gebied. In dit geval worden de spoorverbindingen in het gebied Zuidoost-Drenthe onderzocht, mede in relatie tot de mogelijke internationale spoor aansluiting naar Meppen en verder.

De kosten van een dergelijk onderzoek bedragen naar schatting ca. € 90.000,-- met een bandbreedte van ca. € 10.000,--. De studie Railvisie Zwolle-Meppen 2020, die is uitgevoerd in het jaar 2000 door Buck Consultants International, Holland Railconsult en NWP Planungsgesellschaft, heeft ook deze orde van grootte aan financiële middelen geleverd. Deze kosten zijn niet begroot.

Indien u akkoord bent met ons onderzoeksvoorstel en de financiële dekking voor de beoogde onderzoekskosten hebt aangegeven, starten wij zo spoedig mogelijk met de uitvoering.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

mjs/coll.